

ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100
Relationship of Sustainability Disclosure to Market Value of Enterprises
of Companies Listed on The Stock Exchange of Thailand : SET100

นวลสิริ หมั่นไร่^{1*}, อัครเดช ฉวีรักษ์² และปานฉัตร อาการักษ์³
Nualsiri Manrai^{1*}, Aukkaradech Chaweerak² and Panchat Akarak³

^{*1,2,3} สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เชียงราย 57100

^{*1,2,3} Department of Accounting, Faculty of Accountancy, Chiang Rai Rajabhat University, Chiang Rai 57100

Received : September 9, 2024 Revised : June 23, 2025 Accepted : June 25, 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 ในช่วงปี พ.ศ.2564-2566 จำนวน 3 ปี จำนวนบริษัทที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 92 บริษัท รวมเป็น 276 ข้อมูล มีตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนด้านสังคม และการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนด้านบรรษัทภิบาล ตัวแปรตาม ประกอบด้วย มูลค่ากิจการตามราคาตลาด Tobin' Q

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และด้านบรรษัทภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้ถือหุ้น นักลงทุน สามารถนำผลที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน

คำสำคัญ : การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน, มูลค่ากิจการตามราคาตลาด, Tobin's Q

Abstract

The objective of this research is to study the relationship between sustainability disclosure and market value. of companies listed on the Stock Exchange of Thailand, SET100 group, during the period 2021-2023, for 3 years. The total number of companies used in the study is 92 companies, totaling 276 data. The independent variable is environmental sustainability information disclosure. Disclosure of social sustainability information and disclosure of corporate governance sustainability information. The dependent variable consists of enterprise value according to Tobin' Q.

The results of the study found that Sustainability disclosure Environmental aspect and corporate governance has a positive relationship with market value of enterprises. To provide information to shareholders and investors, they can use the results from this research to make investment decisions.

Keywords : Sustainability Disclosure, Market Capitalization, Tobin's Q

*นวลสิริ หมั่นไร่

E-mail : pu28922@gmail.com

1. บทนำ

ในประเทศไทย การพัฒนาแนวทางการดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืนกำลังเป็นที่สนใจอย่างมาก ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาความยั่งยืนในองค์กร โดยสนับสนุนให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะบริษัทในกลุ่ม SET100 ซึ่งประกอบไปด้วยบริษัทที่มีมูลค่าตลาดสูง มีการซื้อขายหุ้นอย่างต่อเนื่อง และหลักทรัพย์ขนาดใหญ่ที่มีสภาพคล่องสูงที่จดทะเบียนซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ช่วงหลายปีที่ผ่านมาความสำคัญของการจัดการความยั่งยืน และการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม และสังคมมีแนวโน้มสูงขึ้น ผู้ลงทุน และผู้มีส่วนได้เสียเริ่มให้ความสำคัญกับปัจจัยทางด้านการความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้บริษัทต่าง ๆ ต้องให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนาสังคม และการปฏิบัติตามหลักบรรษัทภิบาลในการจัดการธุรกิจ การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และโปร่งใสเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่น และดึงดูดความสนใจของผู้ลงทุน การรายงานข้อมูลความยั่งยืนสามารถช่วยให้ผู้ลงทุนประเมินความเสี่ยง และโอกาสที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม สังคม และการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนของบริษัทในกลุ่ม SET100 จึงมีความสำคัญในการเข้าใจถึงผลกระทบต่อมูลค่ากิจการตามราคาตลาด การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้บริษัทมองเห็นความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานที่ยั่งยืน และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุน และผู้มีส่วนได้เสีย

นอกจากนี้ ข้อมูลด้าน ESG (Environmental, Social, and Governance) มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้าใจมุมมองการประกอบธุรกิจในมิติที่กว้างขวาง และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยข้อมูลเหล่านี้สามารถเสริมสร้างความเชื่อมั่นในศักยภาพการดำเนินธุรกิจของบริษัทในระยะยาว กลุ่ม SET100 ซึ่งประกอบด้วยบริษัทขนาดใหญ่ที่มีการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจของประเทศ การศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน และมูลค่ากิจการตามราคาตลาดในกลุ่มนี้จึงมีความจำเป็น เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนสามารถส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน และมีอิทธิพลต่อการประเมินมูลค่าของกิจการอย่างชัดเจน การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนอย่างโปร่งใส และครบถ้วน ยังมีความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีส่วนได้เสีย โดยเฉพาะในช่วงที่นักลงทุน

ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน และความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ เช่น ขนาดของบริษัท และประเภทของสำนักงานสอบบัญชี เพื่อให้การวิเคราะห์มีความละเอียด และเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของนักลงทุน ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนในกลุ่ม SET100 จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเข้าใจถึงผลกระทบต่อมูลค่ากิจการตามราคาตลาด และเพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์ที่สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืน ซึ่งเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลจากงบการเงินที่สะท้อนถึงผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของกิจการ เป็นการวิเคราะห์ในส่วนความสามารถในการทำกำไรของกิจการ การวิเคราะห์งบการเงินเป็นช่องทางหนึ่งที่ช่วยลดความเสี่ยงให้กับนักลงทุน อัตราส่วนทางการเงินสามารถแสดงถึงผลการปฏิบัติงานหรือมูลค่ากิจการได้แก่ อัตราส่วนมูลค่าราคาตลาดต่อสินทรัพย์รวม (Tobin's Q) เป็นตัววัดที่สะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าของกิจการ เพราะอัตราส่วนนี้ใช้ในการคาดการณ์การตัดสินใจจ่ายลงทุนในอนาคต (ศิริกัลยา ตันมิ่ง, 2565) งานวิจัยในอดีตมีจำนวนมากที่ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม แต่มักศึกษาโดยองค์รวมของการเปิดเผยข้อมูล โดยวัดจากการจัดอันดับ ESC100 (สัมฤทธิ์ ศิริชนะรัตน์, 2565; ภัสนิรี ศรสงคราม, 2560; สุทธิณี วิภูษิกุล, 2560) แต่ยังขาดการวัดแต่ละด้านผู้วิจัยจึงเห็นสนใจศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนแยกเป็นรายด้าน แบ่งออกเป็น ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านบรรษัทภิบาล โดยวัดค่าจากดัชนีการเปิดเผยข้อมูลแยกออกเป็นด้าน ด้านสิ่งแวดล้อม แยกออกเป็น 5 ประเด็น ด้านสังคม แยกออกเป็น 4 ประเด็น และด้านบรรษัทภิบาล แยกออกเป็น 5 ประเด็น เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนเชิงลึกในแต่ละด้าน

จากแนวคิดข้างต้น ผู้ศึกษาจึงได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด กลุ่ม SET100 ซึ่งประกอบด้วยบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การเติบโตของธุรกิจมีผลกระทบโดยตรงต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร และนักลงทุน เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นแก่ผู้ลงทุน ผู้มีส่วนได้เสีย และตลาดทุนโดยรวม การศึกษานี้มุ่งหวังที่จะตรวจสอบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น จะส่งผลต่อมูลค่ากิจการตามราคาตลาดหรือไม่ โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าว จะช่วยสร้างความเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับบทบาทของการเปิดเผยข้อมูลในยุคปัจจุบัน และเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการส่งเสริมความยั่งยืนในอนาคต การมีข้อมูลที่ชัดเจน และโปร่งใสเกี่ยวกับความยั่งยืนจะช่วยให้

ส่งเสริมการตัดสินใจที่มีข้อมูลสนับสนุน และเป็นพื้นฐานในการสร้างความไว้วางใจระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้เสีย ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100

3. สมมติฐานของการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน และมูลค่าการตามราคาตลาด ผลการศึกษาเพิ่มเติมจากงานวิจัยในอดีตสามารถนำมาพัฒนาเป็นสมมติฐานในการวิจัยได้ดังนี้

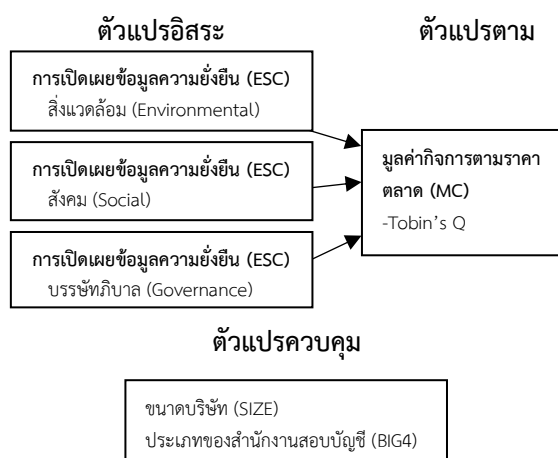
สมมติฐานที่ 1 การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด หรือไม่

สมมติฐานที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ด้านสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด หรือไม่

สมมติฐานที่ 3 การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ด้านบรรษัทภิบาล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด หรือไม่

4. กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาโดยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 ได้กำหนดตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 พ.ศ. 2564 - 2566 จำนวน 100 บริษัท

5.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 ตั้งแต่ปี พ.ศ.2564-2566 รวมระยะเวลา 3 ปี รวม 92 บริษัท รวมทั้งสิ้น 276 ชุด เป็นข้อมูลเดือนกรกฎาคม 2567 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถใช้ในการศึกษา จำนวน 8 บริษัท เนื่องจากมีงบการเงินไม่ครบ 3 ปี จำนวน 5 บริษัท และบริษัทที่วันสิ้นรอบไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี จำนวน 3 บริษัท

5.3 ตัวแปรและการวัดค่าตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรอิสระทั้งหมด 3 ตัวแปร คือ การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนด้านสังคม และการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนด้านบรรษัทภิบาล ตัวแปรตาม คือ มูลค่ากิจการตามราคาตลาด ตัวแปรควบคุม คือ ขนาดของกิจการ และประเภทของสำนักงานสอบบัญชี

ตารางที่ 1 ตารางแสดงตัวแปรที่ใช้ประกอบการศึกษา

ตัวแปร	สัญลักษณ์	การวัดค่า
การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม	EVM	ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล Checklist ในกระดานทำการ (สัมฤทธิ์ ศิริชนะรัตน์, 2565; กัลย์สุดา แหวนทองคำ, 2563; ศุภินยา ห้วยผัด, 2550)
การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม	SOC	
การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาล	GVN	
ขนาดบริษัท	SIZE	คำนวณจากค่า Log ของขนาดของสินทรัพย์รวมของธุรกิจ อ้างอิงจาก (สัมฤทธิ์ ศิริชนะรัตน์, 2565; ยอดรัก นันทพานิช, 2565)
ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี	BIG 4	การเลือกรับบริการของสำนักงานตรวจสอบบัญชี (BIG4) เท่ากับ 1 และการเลือกรับบริการสำนักงานสอบบัญชีอื่น เท่ากับ 0 อ้างอิงจาก (Pimkeeree, et al., 2019; วงศ์มณี ขวาลวรรณ และ ศิลปะพร ศรี จันทเพชร, 2563)
มูลค่ากิจการตามราคาตลาด	MC	คำนวณจาก Tobin's Q (มูลค่าตลาดของหุ้นสามัญ บวกมูลค่าตลาดของหุ้นบริษัทย่อย บวกมูลค่าตลาดของหนี้) หารมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์รวม โดยที่ค่า Tobin's Q ที่มากกว่า 1 จัดเป็นองค์กรที่สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ อ้างอิงจาก (Chung & Pruitt, 1994)

5.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยกำหนดวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ทั้งในส่วนของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ประชากร คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่ม SET100 เนื่องจากเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีการแข่งขันทางธุรกิจที่รุนแรง ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET100 ที่ซึ่งไม่รวมบริษัทที่มีงบการเงินไม่ครบ 3 ปี และบริษัทที่วันสิ้นรอบไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี และบริษัทที่มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา จึงเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET100 ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2564-2566 รวมระยะเวลา 3 ปี จำนวน 92 บริษัท รวมทั้งสิ้น 276 ชุด เป็นข้อมูลกรกฎาคม 2567 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถใช้ในการศึกษา จำนวน 8 บริษัท เนื่องจากมีงบการเงินไม่ครบ 3 ปี จำนวน 5 บริษัท และบริษัทที่วันสิ้นรอบไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี จำนวน 3 บริษัท

5.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของตัวแปร โดยแสดงผลในรูปความถี่ และร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลด้านการจัดการความยั่งยืน โดยรวบรวมข้อมูลจาก <https://www.set.or.th> ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และมูลค่ากิจการตามราคาตลาดโดย Tobin's Q

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเพื่อตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) โดยผู้วิจัยใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทดสอบไม่มากกว่า 0.80 (อนุวัติ คุณแก้ว ,2560)

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนที่ส่งผลต่อมูลค่ากิจการตามราคาตลาด ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 เพื่อใช้ในการทดสอบปัญหาความซับซ้อนของตัวแปร เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้รูปแบบจำลองดังนี้

$$\text{Tobin's } Q_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 \text{EVM}_{i,t} + \beta_2 \text{SOC}_{i,t} + \beta_3 \text{GVN}_{i,t} + \beta_4 \text{SIZE}_{i,t} + \beta_5 \text{BIG4}_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

โดยกำหนดให้

ตัวแปรตาม

$$\text{Tobin's } Q = \frac{\text{ตัวชี้วัดมูลค่าของกิจการของบริษัท } i \text{ ณ เวลา } t}{\frac{\text{มูลค่าตลาดของหุ้นสามัญ} + \text{มูลค่าตลาดของหุ้นบริษัิติ} + \text{มูลค่าตลาดของหนี้}}{\text{มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์รวม}}}$$

ตัวแปรอิสระ

$\text{EVM}_{i,t}$ คือ การเปิดเผยข้อมูล ด้านสิ่งแวดล้อมในปี t

$\text{SOC}_{i,t}$ คือ การเปิดเผยข้อมูล ด้านสังคมในปี t

$\text{GVN}_{i,t}$ คือ การเปิดเผยข้อมูล ด้านบรรษัทภิบาลในปี t

ตัวแปรควบคุม

$\text{SIZE}_{i,t}$ คือ ขนาดของกิจการในปี t

$\text{BIG4}_{i,t}$ คือ ประเภทของสำนักงานสอบบัญชีในปี t

$\varepsilon_{i,t}$ คือ ค่าความคลาดเคลื่อนในปี t

6. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มSET100 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์ ย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2564-2566 โดยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถใช้ในการศึกษา 92 บริษัท ซึ่งไม่รวมบริษัทที่มีงบการเงินไม่ครบ 3 ปี และบริษัทที่วันสิ้นรอบไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถใช้ในการศึกษา จำนวน 8 บริษัท เนื่องจากมีงบการเงินไม่ครบ 3 ปี จำนวน 5 บริษัท และบริษัทที่วันสิ้นรอบไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี จำนวน 3 บริษัท โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 โดยสามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics)

3. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis)

4. ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

6.1 ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET100 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา คือ พ.ศ.2564-2566 โดยแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนตัวอย่างที่ศึกษา

กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวน
1. บริการ	24
2. ทรัพยากร	18
3. ธุรกิจการเงิน	15
4. อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	14
5. เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	9
6. เทคโนโลยี	8
7. สินค้าอุตสาหกรรม	4
รวม	92

จากตารางที่ 2 พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา มีจำนวน 92 บริษัท ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ จำนวน 24 บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร จำนวน 18 บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน จำนวน 15 บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวน 14 บริษัท กลุ่มบริษัทเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 9 บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี จำนวน 8 บริษัท และกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 4 บริษัท

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถใช้ในการศึกษา จำนวน 8 บริษัท เนื่องจากมีงบการเงินไม่ครบ 3 ปี จำนวน 5 บริษัท และบริษัทที่วันสิ้นรอบไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี จำนวน 3 บริษัท

6.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics)

การวิเคราะห์เนื้อหา และปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100

จากการเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2564-2566 จำนวน 92 บริษัท 276 ชุดข้อมูล รายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 โดยใช้แบบเก็บข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่ 1 แบบเก็บข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของบริษัท และส่วนที่ 2 แบบเก็บข้อมูลเนื้อหาและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด Minimum	ค่าสูงสุด Maximum	ค่าเฉลี่ย Mean	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน Std. Deviation
การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม	2.000	5.00	3.511	1.247
การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม	1.000	4.00	3.099	0.958
การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาล	1.000	5.00	3.672	1.220
ขนาดของกิจการ	3.523	6.66	4.989	0.656
ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี	0.000	1.00	0.987	0.147
มูลค่ากิจการตามราคาตลาด	0.501	12.29	1.910	1.690

จากตารางที่ 3 การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET100 พบว่า ผลการวิเคราะห์สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2564-2566 จำนวนทั้งสิ้น 276 ตัวอย่างสรุปได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม (EVM) เท่ากับ 3.511 การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม (SOC) เท่ากับ 3.099 การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาล (GVN) เท่ากับ 3.672 ขนาดบริษัท (SIZE) เท่ากับ 4.989 ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (BIG4) เท่ากับ 0.987 และมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) 1.910

6.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเพื่อตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) โดยผู้วิจัยใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทดสอบไม่มากกว่า 0.80 (อนูวัติ คุณแก้ว ,2560)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ของบริษัทในกลุ่ม SET100 ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	EVM	SOC	GVN	Size	Big 4	Tobin's Q
EVM	-					
SOC	0.390***	-				
GVN	0.592***	0.514***	-			
Size	-0.445***	0.235***	-0.441***	-		
Big 4	-0.039	0.042	0.021	0.078	-	
Tobin's Q	0.472***	0.295***	0.497***	0.481***	0.013	-

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นถึงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด ของกลุ่ม SET100 จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2564-2566 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดตามตารางที่ 4 ไม่มีตัวแปรอิสระใดที่มีความสัมพันธ์กันสูงเกิน 0.80 เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากการทดสอบอยู่ในช่วงต่ำสุดเท่ากับ 0.013 และสูงสุดเท่ากับ 0.592 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ จึงไม่เกิดปัญหา Multicollinearity สามารถนำตัวแปรอิสระทั้งหมดเข้าสู่ตัวแบบสมการถดถอยพหุคูณ

6.4 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนที่ส่งผลต่อมูลค่ากิจการตามราคาตลาดในกลุ่ม SET100 จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อใช้ในการทดสอบปัญหาความซ้ำซ้อนของตัวแปร

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
(Constant)	2.8727	1.0481		2.741	0.007		
EVM	0.2607	0.0859	0.1924	3.035	0.003***	0.597	1.68
SOC	0.0460	0.1016	0.0261	0.453	0.651	0.723	1.38
GVM	0.3372	0.0938	0.2435	3.595	0.001***	0.523	1.91
Size	-0.7354	0.1459	-0.2854	-5.042	-0.001***	0.748	1.34
Big 4	0.4203	0.5681	0.0365	0.740	0.460	0.987	1.01

R = 0.598 R² = 0.357 Adj R² = 0.346

***ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, **ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 พบว่า เปิดเผยข้อมูลด้านการจัดการความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม (EVM) การเปิดเผยข้อมูลด้านการจัดการความยั่งยืน ด้านบรรษัทภิบาล (GVM) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) นอกจากนี้ ขนาดของกิจการ (SIZE) มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) และการเปิดเผยข้อมูลด้าน

การจัดการความยั่งยืน ด้านสังคม (SOC) และประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (BIG4) ไม่พบความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) สามารถพยากรณ์ตัวแปรมูลค่ากิจการตามราคาตลาด มูลค่ากิจการตามราคาตลาดได้ร้อยละ 34.6 (R²=0.346) จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ซึ่งเป็นคะแนนมาตรฐาน (β) ของการเปิดเผยข้อมูลด้วยการจัดการความยั่งยืน ด้านสังคม (EVM) มีค่าเท่ากับ 0.2607 การเปิดเผยข้อมูลด้านการจัดการความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม (GVM) มีค่าเท่ากับ 0.3372 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$MC \text{ (Tobin's } Q) = 2.8727 + 0.2607EVM + 0.3372GVM$$

จากสมการข้างต้น หากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 มีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่ม 1 หน่วย ส่งผลให้มูลค่ากิจการตามราคาตลาดเพิ่มขึ้น 0.2607 หน่วย และหากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 มีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ด้านบรรษัทภิบาลเพิ่ม 1 หน่วย ส่งผลให้มูลค่ากิจการตามราคาตลาดเพิ่มขึ้น 0.3372 หน่วย

7. สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม (EVM) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ด้านสังคม (SOC) ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) อย่างมีนัยสำคัญ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ด้านบรรษัทภิบาล (GVM) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

8. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม (EVM) มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม (EVM) ส่งผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) กล่าวคือ ยิ่งกิจการมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม (EVM) มากขึ้น ส่งผลให้มูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) เพิ่มขึ้น เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมนั้น ส่งผลให้มูลค่ากิจการตามราคาตลาดเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นมุมมองด้านบัญชี มุมมองด้านตลาดทุน และมุมมองหน่วยงานกำกับดูแล ซึ่งสนับสนุนทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากในมุมมองของกิจการนั้นจะต้องมีความผู้มีส่วนได้เสียหลายฝ่าย โดยผู้มีส่วนได้เสียเหล่านั้นสามารถที่จะส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการตามราคาตลาด ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ที่สามารถควบคุมทรัพยากรของกิจการ ในการที่จะได้มา เพื่อให้กิจการมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การพิจารณาว่าสิ่งที่องค์กรนั้น ๆ ทำส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังหมายถึงการใช้พลังงานในด้านต่าง ๆ เช่น ทรัพยากรน้ำ การรีไซเคิลข้าวของเครื่องใช้ในสำนักงาน อย่างคุ้มค่า การกำจัดขยะจำพวกพลาสติก การเลือกใช้สารเคมีอันตราย เป็นต้น เรียกว่าอะไรที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม องค์กรก็ต้องให้ความสำคัญทั้งสิ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ โปษกรณ์ (2565) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลรายงานความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อมูลค่ากิจการ

การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ด้านสังคม (SOC) ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ด้านสังคม (SOC) ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) กล่าวคือ กิจการมีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ด้านสังคม (SOC) ไม่ส่งต่อมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมนั้น องค์กรต้องแสดงให้เห็นว่าเราให้ความสำคัญกับบุคลากรในองค์กร ไม่ว่าจะเป็นคนที่ยังอยู่ในปัจจุบัน คนที่เคยอยู่คนที่อาจมาอยู่กับเราในอนาคต หรือแม้แต่ลูกค้า และชุมชนโดยรอบ ประเด็นด้านสังคมเป็นส่วนที่ต้องจับตามองอย่างมากในปัจจุบัน เพราะเป็นยุคที่สังคมเปิดกว้าง ผู้คนกล้าแสดงออกทางความคิดมากกว่าที่เคย องค์กรจึงต้องแสดงให้เห็นว่าเราให้ความสำคัญกับความหลากหลาย

ความเสมอภาค การผนวกรวม ความเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน เมื่อองค์กรมีสิ่งเหล่านี้ เราก็จะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเข้าอกเข้าใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเศษ อัครบรรจงผล (2562) ไม่พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม ต่อมูลค่ากิจการตามราคาตลาด อาจเกิดจากมาตรฐานการรายงานที่เพิ่มมากขึ้นทำให้คะแนนในการรายงานความยั่งยืนตาม GRI Standards นั้นสูงขึ้นอีกทั้งรายงานความยั่งยืนที่ปรับตาม GRI Standards นั้นพึงประกาศใช้ ทำให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ยังต้องใช้เวลาในการศึกษาเตรียมการและพัฒนาการรายงานตามมาตรฐานใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัสสิริ ศรสงคราม (2560) ศึกษาความสัมพันธ์ด้านสังคมกับมูลค่ากิจการของบริษัทในหมวดธุรกิจพลังงานนั้น ถึงแม้ว่าตัวแปรอิสระจะไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งอาจเกิดจากการมีบางปัจจัยหรือบางตัวแปรที่เข้ามาเกี่ยวข้องทำให้ไม่สัมพันธ์กัน แต่ความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กร (ESG) นี้ถือเป็นเรื่องที่บริษัทจดทะเบียนควรให้ความสำคัญ และมีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป

การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ด้านบรรษัทภิบาล (GVM) มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ด้านบรรษัทภิบาล (GVM) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) กล่าวคือ ยิ่งกิจการมีการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาล (GVM) มากขึ้น ส่งผลให้มูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) เพิ่มขึ้น เนื่องจากองค์กรของเราต้องทำให้คนเห็นว่ามีความโปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ เช่น มีช่องทางให้พนักงานแสดงความคิดเห็น หรือแจ้งเบาะแสการทุจริตภายในองค์กร โดยสามารถทำแบบไม่ระบุตัวตนได้ เพื่อให้พนักงานกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมายิ่งขึ้น นอกจากนี้ทุกสิ่งที่มีผู้บริหารทำต้องมีเหตุผล มีที่มาที่ไป ไม่มีอคติ หรือเส้นสายที่อาจทำให้องค์กรต้องสูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์ จะส่งผลดีต่อองค์กรในแง่มุมมองต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ โปษกรณ์ (2565) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลรายงานความยั่งยืน ด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อมูลค่ากิจการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐฉา พิทยสมบัติ, และคณะ (2563) พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับมูลค่ากิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวก ผู้วิจัยยังได้เลือกใช้วิธีการวัดมูลค่ากิจการด้วยมุมมองทางการตลาด โดยวัดด้วยอัตราส่วน Tobin's Q จากผลการทดสอบพบว่า สัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการบริษัท (PROPDIR) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราส่วน Tobin's Q

นอกจากนี้ผลการศึกษาตัวแปรควบคุมพบว่า ขนาดของบริษัท (SIZE) มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) พบว่า ขนาดของบริษัท (SIZE) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (MC) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิณี วิวัชกุล (2560) พบว่า ขนาดของกิจการ (SIZE) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับมูลค่าของกิจการทางตลาด (TOBIN'S Q) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลด้านการจัดการความยั่งยืนกับมูลค่าทางการตลาดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่ม SET100 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนมีความสัมพันธ์กับมูลค่าทางการตลาดโดยเฉพาะข้อมูลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมสังคม และบรรษัทภิบาล สำนักงานคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ควรส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่งเสริมการรายงานข้อมูลด้านการจัดการความยั่งยืนทุกมิติมากยิ่งขึ้น

9.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

9.2.1 ผู้ที่สนใจศึกษาอาจทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนกับมูลค่าของกิจการในมุมมองอื่น ๆ เช่น การวัดความน่าเชื่อถือจากการจัดอันดับเครดิตของบริษัทคุณภาพของรายการคงค้างความยั่งยืนของกำไร ความสามารถในการพยากรณ์กำไรหรือความสม่ำเสมอของกำไร เป็นต้น

9.2.2 ในการศึกษาครั้งต่อไป อาจศึกษาเปรียบเทียบมูลค่ากิจการในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมเพื่อหาข้อแตกต่างระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรม และอาจศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก เช่น การสัมภาษณ์คณะกรรมการบริษัทเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น เป็นต้น

10. เอกสารอ้างอิง

- กัลย์สุตา แหวนทองคำ. (2563, มกราคม-มิถุนายน). คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI. **มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง**, 9, (1), หน้า 1-11.
- ณัฐวดี ทรัพย์สมบัติ, ก้องภพ แสงทอง, ณัฐนรี ยาสบู, ณัฐพล ลัดดี, นิตานนท์ ชูแก้ว, และ ศิวกร พงษ์ศรี. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใน SET100. **Journal of Management Walailak University**, 9, (4), หน้า 1-14.
- พิศิษฐ์ อัครบรรจงผล. (2562). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานความยั่งยืนกับอัตราส่วน Tobin's Q ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มดัชนี SET 100. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ภัสสิริ ศรสงคราม. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กร (ESG) กับมูลค่ากิจการ (TOBIN'S Q) ในหมวดธุรกิจพลังงานที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการเงิน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยอดรัก นันทพานิช. (2565, ธันวาคม). ผลกระทบของการตกแต่งกำไรความระมัดระวังทางบัญชี และความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้นิติบุคคลและตัวแปรกำกับจากคุณภาพการสอบบัญชี : หลักฐานจากประเทศไทย. **วิชาชีพบัญชี**, 18, (60), หน้า 26-60.
- วงศ์มณี ขวาลวรรณ และ ศิลพร ศรีจันทเพชร. (2563). ผลกระทบจากการปรับใช้ฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 15 เรื่องรายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้าที่มีต่อคุณภาพกำไร. **วิชาชีพบัญชี**, 16, (51), หน้า 5-22.
- ศิริกัลยา ตันมิ่ง. (2565). การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมทรัพยากร มีผลต่อมูลค่ากิจการตามราคาตลาด. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- ศุกันยา ห้วยผัด. (2550). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัมฤทธิ์ ศิริคะเนรัตน์. (2565, ตุลาคม-ธันวาคม). ผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลด้านการจัดการความยั่งยืนที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในกลุ่มเกษตร และอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**, 12, (4), หน้า 161-177.
- สุทธินิ วิภูษิตกุล. (2560). **ความสัมพันธ์ของหลักทรัพย์ที่ยั่งยืนกับมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบัญชี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุริย์ โภษกรณัญ. (2565, พฤษภาคม-สิงหาคม). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **มหาจุฬาราชการ**, 9, (2), หน้า 109-125.
- อนุวัติ คุณแก้ว. (2560). **สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Chung, K. H., & Pruitt, S. W. (1994). A simple approximation of Tobin's q. **Financial management**, 23, (3), pp. 70-74.
- Pimkeeree, P., Tilokkul, J., Phalom, N., Piyatassanakul, P., Niamtham, Y., Ritpool, A., Tarasena, K. (2019). The Determinants of Corporate Governance on Firm Value of Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand SET 100. **Journal of Liberal Arts and Management Science Kasetsart University**, 6, (2), pp. 27-40.